

Aan de hand van praktijkvoorbeelden schrijven twee dierenartsen maandelijks over ziekten in de melkveehouderij. Dierenarts Toon Meesters (links), van dierenartsenpraktijk Visdonk uit Roosendaal, en Jef Laureyns (rechts), verbonden aan de Universiteit Gent, wisselen elkaar af bij een beschrijving van ziektebeeld tot behandeling.

Endometritis

Baarmoederontsteking bedreigt goede vruchtbaarheid

De melkgift en de eetlust van een onlangs gekalfde koe waren niet naar behoren. Bij de melkveehouder ging de alarmbel rinkelen en hij besloot om de temperatuur van het dier te meten. De thermometer toonde 39,9 graden aan, veel te hoog voor een gezond dier. Meteen nam de veehouder contact op met onze praktijk.

Het ging om een koe die pas acht dagen daarvoor had gekalfd van een stierkalf na een zware en lang durende bevalling. Ze had koorts en de pensbewegingen waren verminderd. De koe hield de staart ook iets hoger dan normaal. Aan de achterhand van het dier stelde ik een stinkende uitvloeit uit de kling vast. In tegenstelling tot de normale rode en slijmerige uitvloeiing vertoonde dit dier een bruinigrijze, waterige uitvloeiing



met etterige vlokjes uit de baarmoeder. Rectaal onderzoek wees uit dat de baarmoeder te groot was in verhouding tot het moment van afkalven. Bovendien was de baarmoeder nog gevuld met vloeistof. De diagnose was duidelijk: deze koe had last van baarmoederontsteking of endometritis.

Na afloop van het onderzoek besloot ik het dier eenmalig in de baarmoeder te behandelen met een antibioticumoplossing. Gedurende vier dagen kreeg het dier een aanvullende antibioticumbehandeling in de nek. Het dier reageerde goed op de toegediende geneesmiddelen en was snel weer aan de beterende hand.

*Jef Laureyns,
dierenarts te Merelbeke*

De encyclopedie **baarmoederontsteking**

Endometritis of lochiometra is in de praktijk beter bekend als baarmoederontsteking. Een ontsteking van de baarmoeder manifesteert zich vaak enkele dagen na het kalven. Na een normaal afkalfproces is de vulva snel weer netjes gesloten. De vaginale uitvloeit is mooi rood, helder en slijmerig tot twaalf dagen na kalven.

Bij rectale controle is de baarmoeder twee tot drie dagen na kalven rimpelig en al flink gekrompen.

De baarmoeder blijft door endometritis

langer vergroot. Een stinkende bruinigrijze uitvloeiing van de baarmoeder behoort naast koorts en verminderde eetlust tot de belangrijkste ziektesymptomen. Risicofactoren voor deze aandoening zijn onder meer een trage en zware kalving, slepende melkziekte, kalfziekte en het blijven staan aan de nageboorte. Omgekeerd vormt baarmoederontsteking een risicofactor voor slepende melkziekte of een lebmaagverplaatsing.

Een goede nabehandeling bij elk van de genoemde aandoeningen kan veel ellende voorkomen. Wanneer toch baarmoederontsteking optreedt, biedt een behandeling met antibiotica uitkomst. Tot tien dagen na de kalving is gebruik van antibiotica met een breed spectrum het meest doeltreffend. Gebruik van dit type geneesmiddel staat garant voor een snel

herstel. Dit betekent ook het respecteren van wachttijden voor de melk. Aanvullend kunnen in een later stadium prostaglandines toegediend worden. Tocht induceren bevordert het natuurlijke zuiveringsproces van de baarmoeder. Onder invloed van tocht trekt de baarmoeder samen en verhoogt ook de weerstand tegen kiemen in het slijmvlies.

Preventie van baarmoederontsteking begint bij de afkalfbox. Bij de kalving hoort een schone koe in een schone box te staan. Wanneer het afkalfproces onvolgende vlot verloopt, kan hulp noodzakelijk zijn. Vaginale controle begint met reinigen van de zone rond de vulva en het wassen van de handen, bij voorkeur met niet-irriterende zepen. Eventuele hulpmiddelen bij de kalving kunnen het best ontsmet worden.

